

CC 2020

CARVALHO CALERO
LETRAS GALEGAS 2020

A voz presente

Ferrol, de 1910 a 1926

1910 Vida | “Eu nacín nun bairro de Ferrol e polo tanto son fillo dun mundo urbano, dun mundo periférico pero non rural” (VeS).

“Eu nascín no Ferrol Vello (...) o Ferrol mais antigo, un bairro de pescadores” (CeC).

Chega ao mundo Ricardo Leopoldo Ángel José Gerardo Carvalho Calero, sendo os pais Gabriel Ricardo e M^a Dolores (Ferrol, 30/10/1910).

1916 Política | Antón Villar Ponte funda as Irmandades da Fala, precursoras do Partido Galeguista e da Xeración Nós.

1919 Vida | “A miña nai morreu o ano 1919, cando eu tiña só oito anos. (...) Ela foi a que me ensinou a ler” (CeC).

Morre M^a Dolores Calero aos 38 anos.

1921 Vida | “A Coruña foi a miña primeira xanela ao mundo, porque foi, efectivamente, a primeira cidade que visitei saíndo da miña cidade natal, que entón era pequena” (CeC).

Exames oficiais para entrar no Bacharelato.



1913. CC ao colo do pai, Gabriel Ricardo Carballo Naya. Arq. PG

Santiago, de 1926 a 1930

1926 Vida | “Rematei o bacharelato na Coruña, no Instituto Eusébio da Guarda. (...) Ingresei na Universidade en Outubro (...) era eu aínda un rapaz de quince anos” (CeC).

“Estamos matriculados no primeiro curso de Filosofía e Letras, que é ao mesmo tempo preparatorio de Dereito. Temos todo o ano académico para pensarmos se em definitiva

avemos seguir a carreira de Filosofía e Letras, que é a que nos atrai, na nosa condición de literatos, ou a de Dereito que tem mais porvir (económico)” (Scórpio).

Acabado o Bacharelato, vai para Compostela. Primeiro ano de universidade.



CC aos 15 anos no primeiro ano de universidade. Arq. PG

1927 Política | “A miña incorporación en Santiago de Compostela ao Seminario de Estudos Galegos marcou profundamente. Aquela entidade, tal como estaba concebida e funcionaba entón, estaba feita á miña medida” (CeC). Entra no Seminario de Estudos Galegos.

1928 Política | Na etapa da universidade chega a presidir a Federación Universitaria Escolar (FUE).

Obra | Publica o seu primeiro volume de poemas, *Trinitarias*.

1929 Política | Primeira palestra como conferencista “En torno a las ideas comunistas de Platón”



Cunqueiro, Del Riego e CC (Compostela). Arq. PG

Ferrol, de 1930 a 1936

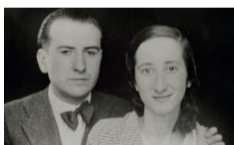
1931 Vida | “No ano 1931 rematei os estudos de Dereito. Fomos, nós, todos os que rematamos en 1931, en Xuño de 1931, os primeiros advogados da República. (...) “No ano 31 vin-me licenciado en Dereito cun expediente mui brillante, pero sen verdadeira vocazón” (CeC).

Política | “Eu asistín, efectivamente, à reunión que se verificou en Pontevedra en Decembro do ano 1931 e na que se constituíu o Partido Galeguista, único partido ao que pertencín en toda a miña vida” (CeC). É co-fundador do Partido Galeguista.

Obra | “Eu escribin poemas galegos desde a miña infancia, algúns anteriores sen dúbida aos castelanos qu e se insertan en Trinitarias” (CeC). Publica a primeira obra usando o galego, *Vieiros* (poemas).

1932 Vida | “Ingresei como auxiliar administrativo [no corpo de funcionarios da Cámara Municipal de Ferrol]. E rematei a carreira de Filosofía e Letras con calma, examinando-me por libre en Santiago. Rematei-na no ano 36” (CeC). 1º lugar no concurso público ao funcionario municipal de Ferrol. Prolonga os seus estudos.

1933 Vida | Casamento de CC e da lucense María Ignacia Ramos Díez, que seguirá os seus mesmos estudos na Universidade.



Casa con M^a Ignacia Ramos. Arq. ANT

1934 Política | Numerosos mortos e detidos no contexto subversivo do Ferrol republicano do momento.

1935 Vida | Finaliza os estudos. Excedente no funcionariado municipal para se candidatar a docente de Lengua y Literatura Española para os institutos.

Madrid, de 1936 a 1939

1936 Política | Política | “Ese mesmo día que se puxo o telegrama [dando-me conta do nacemento dunha filla] (...) comezou a Guerra Civil” (CeC).

“Estiven, diríamos, entre os defensores de Madrid e, despois dun certo tempo en Valencia, fun destinado a Andalucía” (CeC). Diante do acontecido, a responsabilidade democrático-galeguista leva CC a participar como miliciano defendendo Madrid e é ferido na vista durante os combates de trincheiras de Usera. Enviado a Levante, segue o curso formativo que o fará Tenente. Será logo destinado ao exército andaluz da área de Jaén.

1939 Política | “A condena foi exactamente o que se califica tecnicamente como ‘reclusión maior’. Ao cabo de dous anos, (...) en aplicazón da lexislación (...) que se chamava ‘redenzón de penas polo traballo’, puxo-se-me (...) en liberdade condicional até a extinzón da pena” (CeC). Acabada a guerra, é solicitada para CC cárcere permanente. Finalmente foi condenado a 12 anos.

Ferrol, de 1941 a 1950

1941 Vida | “Fun vulgado e condenado, e despois posto en liberdade condicional. Regresei a Ferrol e dediquei-me ao ensino privado. Aínda que dunha forma practicamente, ou mais ben teoricamente, clandestina; porque non podía estar colexiado a consecuencia da condena que se me impuxera” (CeC). Liberdade condicional. Retorna a Ferrol e pode finalmente reencontrar os seus familiares, que deixara no ano 1936.

1942 Vida | Segunda vez pai (María Victoria).

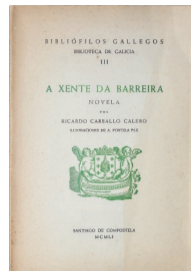
Lugo, de 1950 a 1965

1950 Vida | “Fun requerido para pór en marcha e dirixir un coléxio de primeiro ensino e de bacharelato que en Lugo tencionava establecer don Antón Fernández López, un enxeñeiro de camiños que tiña unha emozón galega mui auténtica e que prestou grandes servizos à cultura galega” (CeC). Impedido de exercer cargos públicos, Carvalho Calero é convidado por D. Antonio Fernández López para o Centro de Ensino de Fingoi (Lugo), onde desenvolve fecundo labor como docente, escritor e investigador.

1951 Obra | *A xente da Barreira* fica vencedora do concurso da Editorial Bibliófilos Gallegos.

1954 Vida | CC vai a Madrid defender a Tese de doutoramento, que será publicada no ano a seguir na Ed. Gredos como *Aportaciones a la literatura gallega contemporánea*.

1958 Vida | “Entreí na Académia baixo a protección, baixo os auspicios, dos ourensáns. (...) Creio que foi no ano 58 cando se me pediu que acometese o traballo de sistematizar con algun rigor, e de comentar con algunha extensión a obra literaria dos galegos” (CeC). Entra a formar parte da Real Academia Galega (17 Maio), admitido protocolarmente por Otero Pedrayo e lendo o discurso “Contribución ao estudo das fontes literarias de Rosalía”.



1963 Obra | “O meu traballo [a *Historia da Literatura Galega Contemporánea*] está dominado intimamente, está edificado, evidentemente, sobre un substrato de entusiasmo polo rexurdimento da nosa cultura e da nosa lingua. Non se explica que se acometa o labor de escribir sen axudas iniciais de nengunha clase una obra de novecentas páxinas se non se profesa un grande amor (...) a materia que se vai tratar. Pero eu fun educado no galeguismo, (...) e cando se me propuxo como obra posíbel a ser publicada (...), acetei inmediatamente realizá-lo” (VeS). Editada a *Historia da literatura galega contemporánea*.

Política | A RAG instaura e celebra as primeiras Letras Galegas, dedicadas a Rosalía.

Santiago, de 1965 a 1990

1965 Vida | Na universidade compostelana entra convidado por Moralejo Laso e no instituto como docente agregado de Lengua y Literatura Española.

1966 Obra | “Os meus obxectivos fundamentalmente foron restaurar o interese polo noso idioma” (CeC). Editada a *Gramática elemental del gallego común*.

1972 Vida | CC vai novamente a Madrid e realiza concurso que o torna Catedrático de Lingüística e Literatura Galega da USC.

1974 Obra | Editada a 2ª ed. da *Historia da Literatura Galega Contemporánea*.

1978 Obra | Aprobada a *Constitución Española*, após a morte do ditador Franco no 1975.

1979 Política | Nomeado presidente da Comisión de Lingüística e Comisión de Toponimia da Xunta pré-autonómica de Galicia para elaborar as normas do galego. CC acabará por renunciar por incompatibilidades no rumbo orientador de ambas.

Obra | Edita *Estudios rosalianos. Aspectos da vida e da obra de Rosalía de Castro*. Vigo: Galaxia. Edita *Libros e autores galegos. I. Dos trovadores a Valle-Inclán*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

1980 Vida | CC será o patrono de Álvaro Cunqueiro ao ser investido doutor *honoris causa* da USC. Ao se retirar, é nomeado membro de honra polos escritores da AELG.

Obra | Publica-se *Pretérito imperfecto* (1927-1961). Sada, A Coruña: Edicións do Castro.

1981 Vida | Membro da Academia das Ciéncias de Lisboa.

Política | Primeiro parlamento democrático autonómico.

Obra | Edita *Problemas da Língua Galega*, Lisboa.



Na investidura de Álvaro Cunqueiro como Doutor Honoris Causa. Arq. PG

1982 Obra | Publica *Futuro condicional* (1961-1980). Sada, A Coruña: Edicións do Castro. *Libros e autores galegos. II. Século XX*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza. *Teatro Completo*. Sada, A Coruña: Edicións do Castro.

Política | O *Decreto Filgueira* oficializa as normas do ILG-RAG, desconsiderando as da Comisión de Lingüística da Xunta que CC presidira.

1983 Obra | Publica-se *Da fala e da escrita*.

1984 Vida | A *Xunta da Galicia* concede a Carvalho o distintivo Castelao. É designado Presidente do comité organizador do encontro internacional de Estudos sobre Rosalía de Castro, a realizar no ano a seguir na USC.

Obra | Edita *Letras Galegas* (AGAL).

1986 Obra | Publica *Cantigas de amigo e outros poemas* (AGAL). Edita-se *Conversas en Compostela con Carballo Calero*. Barcelona: Sotelo Blanco Edicións.

1987 Obra | “En conxunto eu creio que presenta o drama, presenta a verdadeira traxédia dunha xerazón, a xerazón esta que chamábase «Halley», ou que chamábase ás veces xerazón do Seminário. Eu son un pouco Scórpio, pero mui pouco (...)” (VeS). “Eu creio que hoxe [1989] xa tendo como temos profesores de galego, tendo como temos ensino do galego, habería que utilizar unha ortografía que se fundase na historia do idioma. E neste aspecto parece-me absurdo que o poder oficial, ou os seus asesores intelectuais, se obstinen en que empreguemos a ortografía castelana” (VeS). Publica o romance *Scórpio* (Barcelona: Sotelo Blanco Edicións), Premio da Crítica de narrativa galega da Asociación Española de Críticos Literarios.



1990 Vida | Ferrol proclama Carvalho Calero “Fillo Predilecto”. Falece pouco tempo a seguir na cidade de Compostela (25/03/1990).